

rende højtærede Forsvarsminister, stod her og talte med Henblik paa Vanskeliggørelsen af Udførselen til Norge, der jo ikke betegnede nogen Krise, selv om det var generende for Landbruget og selvfølgelig ogsaa havde økonomiske Følger for dette; den nuværende højtærede Forsvarsminister stod den Gang og talte om Modforanstaltninger og var klar til straks at aabne en Handelskrig. Det ærede Medlem stod i samme Møde og sagde, om vi nu ogsaa var tjent med, at den danske Krone stod saa højt, om den nu ikke var saa højt oppe, som vi kunde ønske det. Begge Dele var ret betegnende. Den danske Kronens ringe Værdi havde gennem lange Tider virket som en Beskyttelse for Landbruget, og den Gang den begyndte at stige, skrev Landmandstidende: Nu begynder Forholdene at blive betænkelige, og umiddelbart efter staaer Venstres Fører op paa Talerstolen her og siger: Mon vi i Grunden kan taale, at den danske Krone stiger mere? Der er nemlig det uhyggelige ved alt dette, at det, som blev en Ulykke for hele det øvrige Samfund, for Erhvervslivet, for Arbejderne, var en kort Tid tilsyneladende en Lykke for det danske Landbrug, og det var vel egentlig derfor, Landbrugets Mænd satte sig saa skarpt imod Indgriben, men hvis Forholdet vendte sig, mon da de samme Mænd, mon da den højtærede Minister vilde staa og sige: Lad alting gaa sin skæve Gang, vi maa ikke fra Rigsdagens, fra Regeringens Side gribe ind; gør vi det, gør vi ubodelig Skade. Jeg synes, det er interessant at lægge Mærke til, at de faa Erhverv, som er kommet i Betyrk, har allerede været her hos Rigsdagen. Foreningen af danske Frugtavlere har været her og bedt om Beskyttelse. Frødyrkerne har været her Gang paa Gang for at bede om det samme, og efterhaanden som Landbruget vil komme i Betyrk, vil Landbrugets Mænd komme, det er ganske naturligt — og saa vil Landbrugets Mænd finde vor Støtte. Det er ret interessant at lægge Mærke til, at nu i Torsdags kommer der et Telegram fra Stockholm om, at de svenske Landbrugsselskaber har indfundet sig hos Ministeren og har krævet Importreguleringsforanstaltninger med Henblik paa Landbruget. De kræver, at Rug, at Hvede kun maa indføres i begrænset Mængde; kun det absolut nødvendige til Sveriges Forbrug maa indføres. De begrundet deres Krav med, at det er daarlige Tider i Sverige, og de paapeger endvidere, at i Norge har man et Monopol,

der har været til Gavn for Landet, ikke mindst for Landbruget. Jeg tager ikke i Betænkning at gentage, hvad jeg sagde før, at hvis det danske Landbrug kommer i Betyrk, vil vi se Landbrugerne i Rigsdagens Korridor, da vil de komme til vore Udvalgsmøder og stille deres Krav akkurat, som den danske Industri har gjort, og saa maa Rigsdagen selvfølgelig stille sig beredvillig og tage under Overvejelse, hvorledes vi kan hjælpe dette Erhverv, ligesom vi har hjulpet andre.

Det ærede Medlem citerede et gammelt Ord, som jeg har mødt Gang paa Gang paa Møder og ogsaa set i Bladene, et gammelt Ord, der siger: Naar Bonden har Penge, har alle Penge; naar Bonden har det godt, har alle i vort Land det godt. Det blev fremført som en stor Sandhed, men det er en stor Usandhed. Det passede muligvis paa Jeppes Tid, paa Holbergs Tid. Da er det muligt, at naar Jeppe havde Penge, havde Jakob Skomager ogsaa Penge. Det tvivler jeg ikke om, Men det passer ikke i vor Tid og som Regel ikke. Jeg vil minde de Herrer, der kommer med denne Udtalelse, om, hvorledes det gik i 70'erne, den Gang vi havde en Række gyldne Aar for Landbruget. Hvordan stod det da til med det øvrige Samfund herhjemme? Hvis man tager et mægtigt statistisk Værk, som Handskemagersvend Peder Knudsen den Gang udarbejdede, og som kaster et skarpt Lys over Samfundstilstandene i Slutningen af 60'erne og Begyndelsen af 70'erne, saa ser man, at netop i den Periode, hvor det danske Landbrug havde gode Tider, da Bonden havde Penge, da var hvert syvende Menneske her i København under fast Fattigforsørgelse, og noget lignende var Tilfældet ude paa Landet, enkelte Steder mere end andre, alt efter som den private Godgørenhed var. Man traf i Underklasserne, blandt Arbejderne, blandt Husmændene en Nød og en Elendighed netop i denne gyldne Periode som aldrig nogen Sinde før. Og hvis man betragter den øjeblikkelige Tilstand, passer den Sætning saa: naar Bonden har Penge, har alle Penge? Ja, tilsyneladende var det, som om den passede under Krigen, men ogsaa kun tilsyneladende. I 1915, 1916, 1917 havde vort Landbrug de bedste Kaar og den største Fortjeneste, det maaske nogen Sinde har haft. Men hvordan havde da de Mænd det, der var beskæftiget med Landbrugsarbejde? Havde de da ogsaa Penge, havde de det ogsaa godt? Jeg vil minde om, at netop i disse Aar maatte